

عنوان مقاله:

خوانش پدیدارشناسانه قصیده شجره القمر از نازک الملائکه براساس نظریه هوسرل

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادبیات عربی، دوره 15، شماره 4 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

علی پیرانی شال - دانشیارگروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

زهرا ایردی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات عربی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

پدیدارشناسی توصیفی با هدف مبارزه با شک گرایی و نسبیّت گرایی با شعار به سوی خود اشیاء و در جهت اثبات فلسفه به عنوان یک علم متقن، توسط ادموند هوسرل پایه گذاری شد. هدف از این روش رجوع به نمونها و توصیف بدون پیش داوری آنها بود. این رویکرد با انتقاداتی مواجه شد که هوسرل را برآن داشت تا برای پاسخ به مسئله وجود عالم و واقعیت آن، فلسفه استعلایی را بنا نهد. پدیدارشناسی استعلایی با معرفی مفاهیم پیچیده ای چون التفات، فروکاست، نوّما و نوئسیس، آگوی محض، زیست جهان و سطوح مختلف زمان از جمله زمان آگاهی مطلق همراه است. آموزه هایی کاملاً انتزاعی که به تفسیر و تبیین نیاز دارد. چنانچه خوانش فلسفی بعضی اشعار، امری محال فرض نشود، این عمل، علاوه بر تبیین آموزه های دشوار پدیدارشناسی برای مخاطبان، مقدمات آشکارساختن جنبه های زیبایی شناختی شعر را نیز فراهم می سازد. بنابراین پژوهش حاضر پس از بررسی ویژگی های شخصیت پسر در قصیده شجره القمر از نازک الملائکه و توجه به مفهوم انتزاعی درخت ماه از یکسو و انطباق تطور معنایی ابژه ماه در این شعر بر مراحل تغییر نظریه هوسرل از سوی دیگر، این قصیده را برای خوانش فلسفی با رویکرد پدیدارشناسی هوسرلی مناسب تشخیص داده و به واکاوی آن پرداخته است. نتایج نشان می دهد که طیف معنایی ابژه ماه برای پسر، مفاهیمی چون پرنده، کودک و سپس بذر را در برداشته است. به این ترتیب که آگوی محض (پسر بچه) پس از مراحل مختلف فروکاست، نوئمای ماه را به صورت بذری که قابلیت رشد و نمو دارد، تقویم کرده است و در نهایت تصویر درخت ماه را پدیدآورده که اشاره بر سطح سوم زمان آگاهی از دیدگاه هوسرل دارد. علاوه بر این، خوانش فلسفی این قصیده، موضوع چرخش پدیدارشناسی استعلایی هوسرل را نیز در آثار متأخر او تبیین می کند.

کلمات کلیدی:

پدیدارشناسی استعلایی، هوسرل، نازک الملائکه، شجره القمر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2088373>

